

[Landbrugsministeren.]

i forvejen, så står det staten frit for at købe den, ligesåvel nu som før vi ændrede forslaget i landstinget.

Med hensyn til tillægsjord er det utvivlsomt således, at man ved gennemførelse af loven i den nu foreslåede affattelse vil få meget mere tillægsjord end efter den affattelse, forslaget havde, før det ændredes i landstinget. Sagen er jo den, at efter forslaget i fjor blev forkøbsretten ved arveoverdragelse ikke sat i kraft, og det vil altså sige, at der kom ingen tillægsjord i alle disse tilfælde. Det er indlysende, at når, som det bliver fremhævet — jeg tror af det ærede medlem hr. Hans Pinstrup —, 45 pct. af de ejendomme, der kommer i handelen, kommer der igennem arveoverdragelse, så betyder det, at op imod halvdelen af samtlige ejendomme unddrages fra at komme til at aflevere tillægsjord, og det vil sige, at det vil komme til at gælde omtrent ligeså mange af de indeklemte husmandsbrug, fordi man er nødt til at tage jorden dér, hvor den ligger, man kan ikke gå hen og give dem tillægsjord et andet sted. Derfor vil forslaget, som det nu er affattet, i henseende til det, som det ærede medlem fremhævede, være betydeligt bedre end forslaget fra i fjor.

Så er det en anden sag, om man mener, at det princip, at ingen må eje mere end to landejendomme, er mere værd end at skaffe jord til de indeklemte husmandsbrug. Hvis man har den opfattelse, kan man med rette sige, at forslaget er blevet ringere end i fjor, det lægger jeg ikke skjul på, men med henblik på det formål, som det ærede medlem selv har fremhævet, er forslaget betydeligt bedre. Det er ikke alene således, at man får mere tillægsjord efter forslaget, men man får den også hurtigere, fordi der er sat en tidsfrist: den 1. oktober 1954 skal det være i orden. Iøvrigt behøver man måske ikke at tage det ærede medlems ord så højtideligt, for jeg hørte nøjagtigt den samme tale i landstinget med meget stærk advarsel imod at stemme for ændringerne og med den samme fordømmelse af min stilling til lovforslaget efter de ændringer, der skete. Og hvad blev så resultatet? Det ærede medlems partifælle i landstinget har samme medansvar som alle andre i landstinget for affattelsen. Der blev ikke forlangt afstemning om ændringerne. Det vil altså sige, at det ærede medlems partifælle godkendte ændringerne, og han stemte ved tredje behandling for lovforslaget. Jeg antager ikke, at det ærede medlem hr. Aksel Larsen vil tage en anden stilling end sin partifælle i landstinget.

Det ærede medlem hr. Hans Pinstrup

var ikke tilhænger af lovforslaget; det lagde han ingen skjul på. Han sagde, at lovforslaget, som det nu er affattet, indeholder tvangsafståelse af jord, og det fordømte han i højeste grad som et indgreb overfor de nuværende ejere. Det er ikke rigtigt; der foreligger ikke det fjerneste i lovforslaget, som går ud på at begrænse de nuværende ejeres ret til deres jord. Det er kun ved ejerskifte, man foretager et indgreb. Jeg personlig mener, at det er fuldkommen rigtigt, når almenvellet kræver det, at gennemføre ekspropriation, men der er ingen ekspropriation i dette lovforslag. Det, der sker, er kun, at man ved ejerskifte stiller de pågældende valget imellem at eje mere end to ejendomme og så afstå jord eller at nøjes med to ejendomme.

Man har udtalt, at det var ubegribeligt, at jeg ikke i landstinget kunne gå ind på tilbudet om en frivillig ordning. Det lyder meget godt, men tilbudet indeholdt ikke den fjerneste garanti imod, at man ville forlange sådanne priser, at der ikke kom en plet tillægsjord ud af det. Derfor tror jeg man kan sige, at et sådant tilbud ingenting er værd; man har udtrykkeligt sagt overfor mig: selvfølgelig kan vi ikke garantere, at der kommer noget ud af det. Nej, de herrer har været for længe om det; de har nu sovet i 25 år og ingenting gjort. Som udviklingen er, kan man ikke fastholde det standpunkt, at selvom befolkningen vokser til det dobbelte, skal de, der har jorden og har haft den gennem årene, fortsat kunne sidde med den og ikke afgive noget, for at der kan blive plads til flere. De bestemmelser, der her indføres, gælder for alle, som er i samme situation, og ikke for enkelte landmænd; det er almene bestemmelser.

Jeg skal ikke blande mig i uenigheden i venstre, men når det ærede medlem hr. Hans Pinstrup i slutningen af sin tale sagde, at det er ejendomsretten og dispositionsretten, der er så værdifuld for danske landmænd, så forstår jeg ikke, at det ærede medlem vil hævde, at det kun skal være så få, der skal være i besiddelse af den. Det, det gælder om, er naturligvis, at der bliver så mange som muligt. Det ærede medlem har, såvidt jeg kan se, intet lært og intet glemt i den forløbne tid.

Det ærede medlem hr. Victor Larsen var også oppe med en stærk kritik af ændringerne og af lovforslaget i det hele taget. Han sagde om grundpriserne, at det burde ikke være således, at de priser, der skulle betales for de 20 pct. jord, der afstås, var priser, man skulle blive enig om, for det ville sige, at så ville statens jordlovsudvalg